ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2026/2027 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. СЪЩНОСТ

- ✓ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ✓ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ✓ Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, съзнание и поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ✓ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

Учениците

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданската си позиция;
- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ✓ чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- ✓ в часа на класа;
- ✓ чрез дейността на педагогическия съветник;
- ✓ в извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- ✓ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

4. **АКЦЕНТИ**

- ✓ здравно образование;
- ✓ превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- ✓ сексуално образование и превенция на СПИН;
- ✓ екологично образование и възпитание;
- ✓ патриотично възпитание;
- ✓ военно обучение;
- ✓ превенция на насилието;
- ✓ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ защита при бедствия и аварии;
- ✓ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ безопасност на движението.

II. **ЦЕЛ**

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Свободен и самостоятелен избор на професионален път на развитие и реализация.
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у учениците, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресивността, насилието и настъплението на секти.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Спазване на правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор, ЗД
Кл. ръководители

3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор

4. Провеждане на часа на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с участие и на учениците.

	КЛАС											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“								2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината										5	5	
Безопасност и движение по пътищата	9	6	6	6	5	5	5	4	4	4	1	1
Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	3
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1			1		
Превенция и противодействие на корупцията				1	1	1	1		1	1	4	
ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23	22	23	29	26	27

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на национален, всички официални и училищни празници.

Срок: през учебната година
Отг.:Кл. ръководители
Ученически съвет

2. Запознаване със задължителните символи на Р.България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: през учебната година
Отг.:Класни ръководители

В) Здравно образование и екологично възпитание на учениците

1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година
Отг.:Класни ръководители,
Медицинско лице

2. Разглеждане на здравни теми в часа на класа - сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот,

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Мероприятия за озеленяване интериора на училището и училищните дворни площи.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

4. Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училището

Срок: април 2027г.
Отг.: Класни ръководители

5. Отбелязване на Деня на Земята.

Срок: 22 април 2027г.
Отг.: Класни ръководители

6. Отбелязване на Деня на водата

Срок: 22.03.2027 г.
Отг.Пед .съветник

7. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.

Срок: 06.06.2027 г.
Отг.: Класни ръководители

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в часа на класа.

Срок:през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори,екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители, учители

3. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: май 2027г.
Отг.: Класни ръководители

4. За повишаване нивото на общообразователната подготовка на учениците се организира допълнително обучение чрез включването им в групи по НП „Приобщаваща и сигурна образователна среда” с цел подпомагане на образователното им приобщаване.

Срок: ноември 2026 - юни 2027 г.
Отг. Учители в начален етап, учители по БЕЛ и математика

Д) Развиване на физическата дееспособност на учениците

1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: октомври 2026 г.
Отг.: Учители по ФВС

2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: през учебната година
Отг.: Учители по ФВС

V. **КОНТРОЛ**

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директор по учебната дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директорите по учебната дейност.
1. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО НЕ СЕ ВОДЯТ ОТ УЧИТЕЛИ СПЕЦИАЛИСТИ, ПО ВРЕМЕ НА ЗАМЕСТВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ

ТЕМИ И ПОДТЕМИ	КЛАСОВЕ	УЧЕБНИ ФИЛМИ	ДАТА
1 Мерки за защита от вируси			
2 Здравословно хранене			
-Здравословните храни. Какво знаем за тях?		„Здравословно хранене“-1 ва част	
-Гладуването-ползи и вреди.			
-Хранителни разстройства.			
-Храната като източник на енергия.			
3 Лична хигиена, облекло, външен вид.			
-Спазването на личната хигиена като профилактика на заразните болести.			
-Облекло и външен вид. Какво значи да си прилично облечен?			

4 Хигиена на класната стая и работното място.			
-Защо трябва да пазя чисто работното си място? А класната стая?			
5 Физическо развитие и дееспособност			
-Правилна стойка, гръбначни изкривявания, нарушено зрение			
-Моят любим спорт. Агресията по стадионите.			

-Обездвижването и последиците от него.			
-Болестите на съвременния човек. Оказване на първа помощ.			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
6 Психично здраве и личностно развитие			
-Какво знаем за психоактивните вещества и последствията от тяхната употреба?		„Пропуснат живот“, „Денят на Яна“,“Пушенето забранено“,“Невидимият“	
-„Модерно“ ли е да се пие и пуши?		„Алкохолът“	
-Умея ли да се предпазя от вредни за здравето ми „удоволствия“?			
-Любовта и уважението като духовни ценности.			
-Домашният любимец.			

-Как да бъда по-успешен?			
-Какво е лидерство? Да бъдем лидери без титла.			
7 Агресията в училище			
-Насилие и тормоз в училище.			
-Днес ми се налага да остана в къщи.			
-Правила за безопасно движение по улиците и пътищата.		„Правила за безопасност“-нач. етап	
8 Сексуално здраве			
-Сексуално предавани инфекции.			

-Щъркелът ли ме е донесъл?			
-Предпазване от нежелана бременност.		„На кръстопът“ 1и2 част	
-СПИН		„Другата страна на СПИН“	

Гражданско образование

ТЕМИ И ПОДТЕМИ	КЛАСОВЕ	УЧЕБНИ ФИЛМИ	ДАТА
1 Кой съм аз?			
-Род, родословно дърво.			
-Защо се гордея с моя род?			

2 Рожден ден.			
-Защо празнуваме този ден?			
-Имен ден. Защо го отбелязваме?			
3 Моята родина.			
-Роден дом.			
-Роден край. Причини за гордост.			
-Роден и майчин език.			
-Жаргонът-мода или анахронизъм?			

-Държава и родина. Институции на РБ. Какво знаем за тях?			
-Конституция.			
-Парламент.			
-Президент.			
-Министър-председател.			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
-Кмет.			
-Областен управител.			
5 Национални традиции и празници.			

-Национален и официален празник			
-Символи и ритуали на РБ (химн,герб,знаме). Какво знаем за тях?			
-Поводи за национална гордост.			
-„Голямото четене“. Моите любими герои.			
-Религиозни празници.			
-Традиционни празници.			
6 Религиозна и етническа търпимост.			
-Религиите в България.			

-В какво вярвам? Имам ли право да избирам религията си?			
-Храмове в София- символ на етническа търпимост.			
7 Семейството			
-Правилата в моя дом.			
-Права и отговорности.			
-Вълшебните думички.			
-Какво е да си по-големият брат/сестра?			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
-Мога ли да споделям проблемите си с моите родители?			

8 Приятели и близки			
-Приятелски кръг. Да се облегнеш на другарско рамо.			
-Приятелство заради полза или…			
-Какви качества желаеш да притежава твоя приятел?			
-Разликата м-у приятел и близък човек.			
9 Междуличностни отношения			
-Отношенията: ученик-ученик, ученик-учител, ученик-родител.			
-Отношенията: ученик-общество.			

-Отношенията: момичета-момчета, младежи-девойки.			
-Отношенията м-у млади и стари.			
10 Отношенията в обществото.			
-Как да се държим на гости, на театър,на кино,на концерт, в музей и др.?			
-Как да се държим в магазина, на улицата, в автобус или др. превозно средство, в болница ?			
-Свободно време и хоби.			
-Музиката в живота ни. Предпочитания, значение.			

-Как да организираме тържества?			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
-Умеем ли да откриваме и разрешаваме проблеми?			
-Как да работим в екип?			
-Поемане на отговорност.			
12 Моето училище. Имам ли поводи за гордост?			
-Деца със специални образователни потребности.			
-Децата от моя клас. Има ли неразрешими проблеми?			
-Играя, общувам, спазвам правила.			
-Какво искам да се промени в моето училище?			

13 По какво си приличам и различавам от другите?			
-Защо искам да съм различен?			
-Всички правят така, аз не съм изключение.			
14 Да живеем в мир.			
-Трудно ли е да се разбираме?			
-Новият наркотик – Интернет			
-Интернет и опасностите в него.			
-Добрата дума. Умеем ли да правим добро?			

15 Образование и кариерно развитие.			
-Какъв искам да стана като порасна?			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
-Защо приказките не се сбъдват?			
-Умея ли да пиша заявление и други документи?			
-Как се пише автобиография и мотивационно писмо?			
-Как да се представим най-добре на интервю за работа?			
-Как да се подготвим за интервю за работа?			
-Моята мечтана професия е…			

16 Какво означава да си добър гражданин?			
-Може ли да имаме само права без задължения?			
-Какви са задълженията на добрия гражданин?			
17 Ценността на човешкото достойнство.			
-Отношението към парите и материалните ценности.			
-Можем ли без мобилни телефони, телевизия, интернет, компютри?			
-Ценностите, които осмислят човешкия живот.			

-Моята мечта е…			
-Живот без „връзки“.			
-Какви качества трябва да притежава достойния човек?			
-Естетика или кич? Умения да откриваме стойностното в живота.			
18 Благотворителност.			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
-Хора в неравностойно социално положение.			
-Деца без родители, под грижата на държавата.			
-Самотни възрастни хора.			
19 Децата на всички народи.			

-Всяко дете има право на щастие.			
-Глобални проблеми(глад,болести,природни бедствия,войни).			
-Защита при природни бедствия. Умея ли да оцелявам при земетресения, пожари и др.?			
-Безопасни правила за ползване на водни басейни и водни атракциони.			
20 Етнически общности и разбирателство.			
-Малцинство и мнозинство в българското училище.			

-Какво зная за дискриминацията?			
-Празници и традиции за различните етнически общности.			
21 Опазване на природната среда.			
-Грижа за общия дом, в който живеем.			
-Можем ли да изчистим България за един ден?			
-Животните-част от заобикалящата ни среда.			
-Имат ли права животните?Запознаване със защитени животни и с Червената книга на Република България			
ТЕМИ И ПОДТЕМИ	**КЛАСОВЕ**	**УЧЕБНИ ФИЛМИ**	**ДАТА**
22 Трафик на хора.			
-Явлението „трафик на хора“. Причини за попадане в него.			
-Трафик на хора, миграция, каналджийство.			
-Механизми за въвличане в трафика на хора и за контролиране на жертвите.			
-Разпознаване за възможните предпоставки за въвличане в трафика на хора.			
-Как да се предпазя от попадане в трафик на хора?			